

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Secunda dos corporis gloriosi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

getur, quatuor dotes seu ornamenta recipiet, nempe impassibilitatem, agilitatem, claritatem, & subtilitatem, ut fiat dignum habitaculum animæ gloriose, & Deo desponsatæ. Sicut enim (inquit S. Doctor 4. contra gentes cap. 86.) anima hominis elevabitur ad gloriam spirituum celestium, ut Deum per essentiam videat.... ita ejus corpus sublimabitur ad proprietates celestium corporum, in quantum erit clarum, impassibile, absque difficultate & labore mobile, & perfectissimè suâ formâ perfectum. Unde Paulus 1. ad Corinth. 15. Seminatur corpus nostrum in corruptione, surget in incorruptione: seminatur in infirmitate, surget in virtute: seminatur corpus animale, surget corpus spirituale. Id est, corpus nostrum in hac vita est obnoxium corruptioni & mori, committiturque sepultura, ut semen committitur agro: sed resurget incorruptibile, impassibile, clarum, agile, & subtile, ac perfectè subiectum spiritui, & quasi ad conditionem spiritus elevatum: tunc enim (inquit idem Apostolus ad Philip. 3.) Christus reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ: id est, efficiet corpora nostra similia corpori suo glorioso, & in eisdem dotibus & perfectionibus illa dotabit, quibus in resurrectione fuit ipse ornatus. Unde præclare Leo Papa homil. de Transiur, ait: In illo Christi mysterio spes Ecclesiæ fundabatur, ut totam agnosceret quæ esset commutatione donandum, & ejus honoris consortium sibi membra promitterent, qui in capite præiussisset.

§. I.

Prima dos corporis gloriosi.

PRIMA dos corporis gloriosi est *impassibilitas*, quæ non solum mortem & corruptionem, sed etiam omnem dolorem & passionem lætivam seu corruptivam excludit: unde corpora damnatorum, quamvis futura sint incorruptibilia & perpetua, non tamen impassibilia, quia non erunt expertia passionis nocivæ, sed acerbissimos secundum omnes sensus patientur dolores. Dixi autem passionis lætivæ seu corruptivæ: quia dos impassibilitatis non excludit passionem perfectivam, qualis est receptio actionum immanentium, sensitivam & accidentium omnium perfectivam, sed solum passionem lætivam & corruptivam, secundum quam alteratur subiectum & male disponitur.

Si autem quæras unde dos illa in corporibus gloriosis proveniat? Respondeo cum D. Thoma in 4. dist. 44. qu. 2. art. 1. illam ex plena & perfectâ subiectione corporis ad animam, tanquam a prima rapice, orituram. Sicut enim corruptibilitas in corporibus sublunariis ortum habet ex imperfecto dominio formæ in materiam, ac non plena subiectione materiæ ad formam; quam obrem dicit Philosophus 1. Phisic. capit. 2. *Materiam non saturatam formâ machinare materialium*; quia nimirum dum forma eam complectitur, nec totum ejus appetitum explet, ipsa materia dat locum alterationibus & dispositionibus pro introductione formæ: contrariè: e converso autem corpora celestia ideo sunt incorruptibilia, quia forma totaliter dominatur materiæ, totaliterque illam ad suam esse trahit, ut expleat totum ejus appetitum, nec relinquat famelicum alterius formæ, sic

que materia non dat locum alterationibus corruptivæ introducenti dispositiones ad ealem formam: ita pariter, quod corpus nostrum naturâ suâ corruptibile, reddatur incorruptibile, provenire debet ex dominio animæ supra ipsum, seu ex plena subiectione ipsius ad animam, quæ fiet, ut materiæ potentialitas & appetitus ita maneant expiati, aut saltem cohibiti & ligati ad ipsam formam seu animam, ut nulli alterationi vel dispositioni ad aliam, locum aperiant, aut relinquunt.

§. II.

Secunda dos corporis gloriosi.

SECUNDA dos corporis gloriosi dicitur *subtilitas*: cujus præcipuus effectus erit, corpus gloriosum ab omni terrena labis concretionem & crassitie reddere liberum, ipsumque, alioquin animale & terrestre, efficere quasi celeste & spirituale, juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 15. *Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale*. Non quidem quod post resurrectionem corpus mutandum sit in spiritum, ut quidam hæretici olim dicebant, quorum meminit Augustinus 13. de civit. cap. 20. vel quia aëri aut vento simile erit, ut somniabat olim Eutychius Patriarcha Constantinopolitanus, sicut refert D. Gregorius 14. moral. cap. 29. & ultimo: sed quia erit spiritui perfectè subiectum, & quasi ad conditionem spiritus elevatum, ut supra diximus.

Quod ut magis percipiatur, advertendum est quod anima rationalis & dicitur anima, & vocatur spiritus: primum convenit illi, in quantum informat corpus in ordine ad actiones vitales omnino materiæ, sicut sunt operationes partis vegetativæ, generatio, nutritio, augmentatio, &c. in quo convenit cum cæteris formis vitalibus materiæ immerfis: posterius verò convenit illi, in quantum habet affinitatem cum intelligentiæ & substantiæ separatis. Quia igitur in resurrectione anima non exercebit per corpus, nisi operationes aliquo modo spirituales, & valde elevatas supra materiam, cessabitque ab operationibus partis vegetativæ, purè materialibus & animalibus; ut: illud Apostoli 1. ad Corinth. 6. *Esca ventris, & venter escæ: Deus autem & hunc & illud destruet*: id est, post resurrectionem nullus erit escarum & ciborum usus, nullum ventris in illis digerendis officium; ideo dicitur illud informare, non tam ut anima, id est, ut animalis forma, quam ut spiritus & intelligentiæ; & corpus sic informatum, tunc non dicitur animale & terrestre, sed subtile & spirituale.

In hoc conveniunt omnes Authores: sed difficultas & controversia est, an dos subtilitatis non solum hunc effectum tribuere debeat corpori glorioso; sed etiam vim & facultatem penetrandi omnia alia corpora, seu esse penetrativæ in quolibet alio corpore quantumvis solido, illi communicare? Partem affirmativam tenent plures ex Recentioribus, qui pro hac sententia citant Scotum, D. Bonaventuram, & alios: eamque probant tum ex etymologia nominis; nam subtile significare videtur penetrabile, seu penetrativum, & ideo subtilem vocamus intellectum, vel visum, qui objectum usque ad intima penetrat: tum

etiam quia corpus Christi (cui per resurrectionem corpus nostrum conformabitur) per dotem subtilitatis habuit, quod post resurrectionem sepulchrum penetraret, & clausis januis ad discipulos intraret. Unde Ambrosius lib. 1. in Lucam cap. ultimò: *Christus stetit in medio discipulorum januis clausis; non per incorpoream naturam, sed per resurrectionis corporea qualitatem, impervia usu claustra penetrans.* Nos autem in corpore simili corpori Christi resurgemus: seminatur enim corpus nostrum animale, resurget spiritale. Et Laurentius Justinianus lib. de discip. & perfect. Monachorum cap. 23. *Cero (inquit) cum in hac vita degit, & peregrinatur à Domino, animalis natura est; post verò resurrectionis gloriam, tota spiritualis efficietur, ita ut omne solidum ei sit pervium: non claustris teneri poterit inclusa, non vinculis religata, non restricta custodibus, sed liberam ingrediendi & egrediendi ubique recipiet facultatem.*

31 Nihilominus dicendum est, dotem subtilitatis physicè, seu efficienter & activè, hunc effectum non præstituram, sed moraliter tantum, quatenus ad ejus præsentiam, & in signum talis dotis præstabitur penetratio illa à Deo, ad voluntatem Beati. Ita S. Thomas in Supplemento quaest. 83. art. 2. ubi sic dicitur: *Restat ergo quod necessitas distinctionis duorum corporum in situ, auferatur à natura quantitatis dimensionis, cui per se convenit situs.... Subtilitas autem à corpore glorioso dimensionem non auferit; unde nullò modo auferit illi prædictam necessitatem distinctionis situs ab alio corpore; & idèò corpus gloriosum non habebit ratione sua subtilitatis quod possit esse simul cum alio corpore, sed poterit simul cum alio corpore esse ex operatione divina virtutis. Sicut etiam corpus Petri non habuit ex aliqua proprietate indicatam, quod ad umbram ejus sanarentur infirmi, sed hoc fiebat virtute divina ad adificationem fidei: ita faciet virtus divina ut corpus gloriosum possit simul cum alio corpore esse ad perfectionem gloriae.*

Notat tamen idem S. Doctor in 4. dist. 44. quaest. 2. art. 2. quaestione, 4. quod quamvis modò dictò corpus gloriosum possit penetrare non gloriosum, duo tamen corpora gloriosa nunquam se penetrabunt: quia licet hoc de potentia absoluta non repugnet, non est tamen conveniens (inquit) quod corpus gloriosum sit simul cum alio corpore glorioso: tum quia in eis servabitur debitus ordo, qui distinctionem requirit: tum etiam quia unum corpus gloriosum non se opponit alteri; & sic nunquam duo corpora gloriosa erunt simul.

32 Ad fundamentum autem oppositæ sententiæ dicendum est, quod hoc nomen subtilitas non solum vim penetrandi designat, sed etiam immunitatem ab omni crassitie, & terrena labis concrectione, quæ ut ostendimus, est præcipuus hujus dotis effectus. Unde Albertus Magnus in 4. dist. 44. quaest. 5. *Corpora Sanctorum vocantur subtilia, quoniam sotes, crassities, & alia ignobiles proprietates erunt eis ablatæ.*

Ad illud quod subditur, responderet D. Thomas loco primò laudatò in resp. ad 1. *Quod corpus Christi non habuit ex subtilitatis dote quod possit esse simul cum alio corpore in eodem loco, sed hoc factum est virtute Divinitatis post resurrectionem, sicut in natiuitate, quando, ut inquit D. Gregorius, ex clauso exiit utero Virginis. Et super capit. 15. epist. 1. ad Corinth. lect. 6. Non negandum est*

(inquit) *quod corpus gloriosum possit esse simul cum alio corpore in eodem loco: quia corpus Christi post resurrectionem intravit ad discipulos januis clausis, cui corpus nostrum in resurrectione conformandum fueramus. Sed sicut corpus Christi hoc habuit, non ex proprietate corporis, sed ex virtute Divinitatis unita: ita corpus cuiuslibet Sancti hoc habebit, non ex dote, sed ex virtute Divinitatis existentis in eo: per quem modum corpus Petri habuit quod ad umbram ejus sanarentur infirmi, non per aliquam proprietatem ipsius. Nec obstant verba Ambrosii supra adducta; his enim solum significare voluit, quod sicut corpus Christi, ratione dotis subtilitatis, jus aliquod morale habuit, ut per virtutem divinam, illi conaturaliter debitam, sepulchrum penetraret, & ad discipulos januis clausis intraret; ita & corpora gloriosa post resurrectionem, ratione dotis subtilitatis quæ erunt prædita, jus quoddam, & exigentiam moralem habebunt, ut Deus miraculosè cum illis concurrat ad penetrationem aliorum corporum quotiescumque voluerint. In eodem sensu intelligendum est Laurentius Justinianus, & alii SS. Patres, cum asserunt, quod corpora gloriosa Sanctorum, ratione dotis subtilitatis, omnia alia corpora penetrabunt.*

§. III.

Tertia dos corporis gloriosi.

Tertia dos est *agilitas*, id est vis celeritatis, se quocumque movendi, seu maxima facilitas, quæ corpus anima ad nutum obediens, maximè quantum ad motum localem, ut brevissimò spatio, ad instar avium, seu ventorum, de loco in locum se transferat. Unde Isaac dicitur de Sanctis: *Assument pennas ut aquilæ, current & non laborabunt, ambulabunt & non deficient.* Et Sapient. 3. *Fulgebunt iusti, & tanquam scintilla in arundinero discurrunt; quæ utique magnâ velocitate & celeritate moventur.*

Circa hanc dotem primò notandum est cum S. Thoma in Supplemento. quaest. 45. art. 1. quod per dotes corpus gloriosum erit omnino subiectum anime glorificate.... anima autem coniungitur corpori non solum ut forma, sed etiam ut motor: & utroque modo oportet quod corpus gloriosum anima glorificata sit summè subiectum. Unde sicut per dotem subtilitatis subiectur ei totaliter, inquantum est forma corporis dicitur esse specificum; ita per dotem agilitatis subiectur ei, inquantum est motor, ut scilicet sit expeditum & habile ad obediendum spiritui in omnibus motibus & actionibus anime.

Advertendum est etiam, quod dos agilitatis non tollet gravitatem & pondus naturale corporis mixti & terreni: hæc enim est proprietas illius, quæ non carebit Beatus, sicut nec quantitate & lineamentis debitis, & mixtione; sed per agilitatem solum impeditur usus & actus illius, non quidem omnis, sed tantum qui onerosus sit Beato, & contra ejus voluntatem unde poterit Beatus, ratione hujus dotis, ut gravitate corporis cum voluerit descendere, temperando illam, aut etiam augendo, ut magis vel minus velociter descendat; vel totaliter impedire usum illius, si voluerit ascendere, sicut ascendit Christus.

Denique observandum est, quod licet per dotem agilitatis possit Beatus celeritè moveri, & de